

NEWSLETTER

juni
2019.

FONDACIJA
HASTOR

FONDACIJA HASTOR: MJESTO UČENJA, DRUŽENJA I KREATIVNOSTI

U subotu, 15. juna 2019. godine, prostorije ASA Prevent grupacije bile su mjesto okupljanja studenata stipendista Fondacije Hastor iz svih krajeva Bosne i Hercegovine. Studenti su i ovaj put prešli stotine kilometara kako bi prisustvovali još jednom druženju mladih ljudi koji zajedno s Fondacijom Hastor aktivno rade na svom razvoju, kao i razvoju svojih lokalnih zajednica.

Mjesečni sastanak je, kao i obično, zbog velikog broja prisutnih održan u dvije grupe. Svi prisutni studenti su imali priliku poslušati dvije prezentacije iz oblasti genetike i bioinžinjeringu te učestvovati i uživati u kreativnom kvizu općeg znanja.

U prvom dijelu prisutnima se obratila stipendistica Dina Osmanović, studentica treće godine Međunarodnog univerziteta Burch u Sarajevu, koja je na vrlo vješt način stipendistima govorila o genetički modifikovanim organizmima u hrani, DNK molekulu, o državama koje su odobrile GMO proizvode, o samom postupku genetskoga modificiranja te pozitivnim i negativnim učincima svega. Stipendisti su s oduševljenjem slušali predavanje te su Dinu napisljektu nagradili velikim aplauzom i mnoštvom pitanja u vezi s pomenutom temom.

Potom je uslijedilo izlaganje stipendiste Kenana Krakovića, studenta Međunarodnog univerziteta Burch, koji je studentima podrobno približio CRISPR metodu, objasnio značenje samog pojma te kako se može upotrijebiti u tretmanu raznih bolesti, a potom je govorio o bolestima uzrokovanim genetskim poremećajima te o vakcinaciji. Kenan je od strane studenata dobio mnoštvo pitanja te je vješto pokrenuo interakciju na temu predavanja o kojoj je pričao.

U završnom dijelu sastanka studenti su podijeljeni u timove i kroz kreativan i interaktivni kviz pokazali su svoje opće znanje. Svaki tim je imao zadatku da osmisli originalan naziv za svoju grupu. Potom su svima postavljana pitanja općeg znanja, a stipendisti su svoje odgovore pisali putem aplikacije. Imali su mogućnost pratiti rezultate što ih je još više motivisalo na takmičenje i timski rad. Do samog kraja bilo je neizvjesno koja grupa će odnijeti pobjedu, odnosno, ko će imati najviše tačnih odgovora i osvojenih bodova. Pobjednici su nagrađeni čokoladom.

Edukativno, kreativno i zabavno – ovako je protekao još jedan sastanak stipendista Fondacije Hastor.

USPJEŠI DINE OSMANOVIĆ

Uspješne priče stipendista Fondacije Hastor su najbolji pokazatelji uspjeha u dosadašnjem radu same fondacije. Rezultati koje naši stipendisti svakodnevno postižu su dokaz da se trud, angažiranost, spremnost za rad i požrtvovanost isplate i da su to vrijednosti koje svi članovi Fondacije Hastor njeguju i svakodnevno primjenjuju u svakom obliku rada.

Naši stipendisti se mogu pohvaliti odličnim rezultatima u obrazovanju, primjernim vladanjima te izvanrednim postignućima u sferi vannastavnih aktivnosti.

Dina Osmanović je jedna od vrijednih i ambicioznih stipendistkinja Fondacije Hastor, koja se ističe odličnim rezultatima u obrazovanju, ali i u volonterskim aktivnostima u okviru Fondacije. Dina dolazi iz Kalesije, gdje je završila osnovnu i srednju školu. Trenutno pohađa treću godinu Fakulteta za inženjeringu i prirodne nauke, smjer Genetika

i bioinženjering na Međunarodnom univerzitetu Burch. Prosječna ocjena 9.8 dolazi kao kruna svih dosadašnjih rezultata u okviru školovanja.

Ova entuzijastična stipendistkinja se posebno ističe radom koji se tiče raznih vannastavnih aktivnosti. Dosad je učestvovala na brojnim seminarima i konferencijama te je prisustvovala raznim predavanjima u vezi s obrazovanjem i općom kulturom. Godine 2017. je učestvovala u programu „Prezentacijske vještine“, koji je organizovao Međunarodni univerzitet Burch u saradnji s Asocijacijom srednjoškolaca u Bosni i Hercegovini. Također, pomenute godine je bila edukator na projektu neformalnog obrazovanja srednjoškolaca, koji je organizirala fondacija Izvor nade, te na taj način stekla određeno iskustvo i napredak u razvoju vlastite ličnosti. Za pomenuti projekat, Dina ima riječi hvale i ističe kako joj je u mnogome pomogao u daljem razvoju.

Posebnu pažnju Dina posvećuje naučnoistraživačkom radu, te je tako dosad učestvovala u raznim naučnoistraživačkim aktivnostima. Koautor je dva naučna rada – „Review of Biosensors in Industrial Process Control“ i "Review of Electrochemical Biosensors for Hormone Detection", objavljena od strane Springera. Pomenuti radovi su prezentovani na CMBEBIH 2019.

Navedeni radovi su nastali u saradnji Dine i njenih kolega s fakulteta. Naša stipendistkinja ističe kako je prilikom procesa istraživanja i pisanja radova svako dao svoj doprinos radeći ono u čemu se pokazao kao najbolji.

Da su njeni uspjesi vrijedni pomena i hvale, dokazuje i činjenica da je dosad stekla visok stepen poštovanja na matičnom fakultetu, te joj je ukazano povjerenje da postane članom organizacionog odbora CMBEBIH 2019, nakon što je njena profesorica prepoznaла sve njene sposobnosti i vrijednosti. Na taj način, Dina je dobila priliku da da maksimalan doprinos pri organizaciji konferencije. Konferencija je za cilj imala

promociju biomedicinskog inženjeringu i srodnih nauka na području BiH tako što je dovela najveće svjetske stručnjake koji su govorili o inovacijama na ovom polju.

U prethodnoj godini, Dina je učestvovala na dvama regionalnim radionicama, koje je organizovalo Društvo za medicinski i biološki inženjering u BiH, iz oblasti nanotehnologija i genetike. Pomenute radionice su održane u Mostaru i Sarajevu.

U maju 2019. godine učestvovala je u proljetnoј školi „IoT, economic and management challenges for e-health integration in the enlarged Europe“, koja je održana u Sloveniji i Italiji. Naša stipendistkinja se tu našla kao jedan od dva učesnika koji potječu iz Bosne i Hercegovine, te je tako još jedanput pokazala sve kvalitete koje posjeduje.

Maida Husnić

PRIĆA O SVESTRANOJ AZRI SMAJIĆ I NJENIM AKTIVNOSTIMA

U rubrici koja za cilj ima da predstavi uspješne priče naših stipendista, ovog mjeseca, uz našu Dinu, predstavljamo priču naše stipendistkinje iz Konjica, Azre Smajić.

Azra Smajić je završila je Opću gimnaziju u Konjicu, s ostvarenom prosječnom ocjenom 5.0. Stipendistica je Fondacije Hastor skoro dvije godine. Trenutno se nalazi u Sarajevu, na pripremama za upis na fakultet, kako bi proširila svoje znanje i nastavila školovanje, nadajući se, kako kaže, postizanju bar podjednakih uspjeha kao u dosadašnjem školovanju.

Svoje slobodno vrijeme koristi na različite načine – pomažući roditeljima u raznim poslovima, družeći se s prijateljima, prikupljajući nova znanja, baveći se sportom itd. Trenirala je karate 7 godina i nosilac je smeđeg pojasa, te je osvajala mogobrojne nagrade na karate takmičenjima. Međutim, odrastajući, shvatila je da ima afinitete za druge stvari, kao što je umjetnost. Voli muziku, svira gitaru i imala je već nekoliko nastupa u Domu kulture u Konjicu, a nerijetko i na volonterskim druženjima.

Međutim, kako kaže, najveću strast za nju predstavlja gluma. Član je Amaterskog pozorišta „Neretva“ već četiri godine. S obzirom da pozorište u Konjicu nema

scenu za uzraste starije od srednjoškolskog, ovo je bila njena posljednja godina i posljednja predstava za nju odigrana u konjičkom pozorištu, zbog čega iskazuje iskreno žaljenje. Njeni najljepši srednjoškolski dani provedeni su upravo u prostorijama pozorišta, a prijatelje koje je stekla kroz ovu aktivnost smatra životnim prijateljima. Pozorište u Konjicu ima tu čast da svake godine ugosti na stotine mладих iz cijele BiH, na festivalu srednjoškolskog dramskog stvaralaštva. Azri taj događaj donosi veliku sreću, jer, kako kaže, „provesti sedam dana sa svojim istomišljenicima, ljudima koji su isti kao i ti, koji vole pozorište, glumu, druženja, je mnogo više od korištenja mobitela ili dugosatnog sjedenja u kafićima. I ne postoji loša predstava. Kada izađeš na scenu i karikirano govoriš tekst, smišljajući kako ćeš napraviti sljedeću facijalnu ekspresiju, dok si obasjan svjetlom reflektora, ne činiš se nimalo manjim glumcem od nekog popularnog, visokohonorarskog glumca.“

Ova godina je bila naročito uspješna za Azru. Kroz osnovnu i srednju školu je učila turski jezik, a ove godine je Yunus Emre Institut organizirao takmičenje u glumi na turskom jeziku, konkretno, takmičenje predstava na turskom jeziku za sve učenike iz Bosne i Hercegovine koji izučavaju turski jezik. U dogovoru s profesoricom turskog jezika, te profesoricom bosanskog jezika koja je, između ostalog, imala iskustva u režiji, organizovali su manju grupu učenika, preveli tekst naše popularne balade „Hasanaginica“ na turski jezik, te se prijavili na takmičenje. Uslijedio je niz proba, a učesnici u ovom projektu su postali složni kao porodica. Snimili su predstavu, poslali je na kantonalno takmičenje i za nekoliko dana stigla je obavijest u školu da su pobijedili, te da su se plasirali na finalnu smotru u Sarajevo. To je bilo državno takmičenje gdje nastupaju pobjednici takmičenja, a ultimativni pobjednik predstavlja Bosnu i Hercegovinu na 14. Međunarodnom festivalu srednjoškolske glume u Kayseriju. Izašli su na scenu, dali sve od

sebe i zaslužena nagrada je došla. Sljedeća stanica je bio Kayseri. U to vrijeme, Azra je paralelno s ovom predstavom radila još jednu predstavu, za 17. Festival srednjoškolskog dramskog stvaralaštva BiH. U tim trenucima naša stipendistica je bila veoma zauzeta, radila je na dvije predstave, pohađala kurs programiranja organizovan od strane škole SPF (Students Programing Framework), te je redovno i uspješno ispunjavala svoje školske obaveze. Međutim, kako kaže, kad radiš ono što voliš, ništa nije zamorno.

Nakon mnogih proba, uslijedio je let u Kayseri s ciljem da predstave našu zemlju na najbolji mogući način. Upoznali su mnoge ljude iz raznih zemalja, iz Kipra, Gruzije, Turske, Azerbejdžana, te stekli mnogo prijatelja što za Azru predstavlja jednu od najvećih prednosti ovog putovanja. Zatim je došao red i na predstavu. Dva dana poslije dolaska u Kayseri stupili su na scenu. Svaki glumac se unio do zadnjeg komadića u svoju namijenjenu ulogu, s nadom da će osvijetliti obraz naše domovine. Naša Hasanaginica, dio naše kulture, tradicije, nošnje, govora, običaja stupila je na scenu.

Prenosimo Azrine utiske: „Gromoglasan aplauz se proširio od publike do scene, a osmijehe na našim licima nismo mogli sakriti. Dogovorili smo se da na naklon iznesemo i zastavu naše zemlje, što smo i učinili. Nikad se ponosnije nisam osjećala.“

*Kad radiš ono što voliš,
ništa nije zamorno*

”

Vratili smo se u Bosnu umorni i sretni, a ja sam sletjevši na sarajevski aerodrom, žurila kući kako bih stigla na generalnu probu druge predstave. Nastupali smo posljednji dan festivala, a ja sam se, znajući da je ovo posljednji put da stupam na ovu scenu kao glumac, unijela u svoju ulogu do kraja.“

Azra je osvojila nagradu za glumačko ostvarenje, za ulogu Mrše u predstavi „Sarajevo Feeling“ autora Almira Bašovića. Nekoliko dana poslije toga, na e-mail škole stigla je poruka o rezultatima iz Kayserija.

Predstava koju je igrala naša stipendistica je osvojila mnogobrojne nagrade. Pored prvog mjesta na nivou države, osvojeno je još sedam nagrada: nagrade za najbolju glumu, dvije za režiju, jedna za kostimografiju te jedna za muziku. Azra zaključuje da je iza nje veoma plodna godina, te dodaje da se sada treba okrenuti ka budućnosti te nastojati ostvarivati još bolje uspjehe u godinama koje slijede. Na kraju želi da se zahvali svim roditeljima, prijateljima i mentorima koji su joj pružali neizmjernu podršku u proteklom periodu.

Razim Medinić

Budući da proces učenja, ali i pamćenja podrazumijeva postojanje kompleksnih psihološko-kognitivnih aspekata i relacija, čini se relevantnim istaći određene savjete s psihološkog stajališta, a koji se tiču samog načina na koji zapravo učimo i usvajamo različita znanja. Ono čega prevashodno trebamo biti svjesni jeste činjenica da kvantitet, odnosno, vremenski period proveden učeći nije direktno proporcionalan znanju koje ćemo zaista usvojiti i koje će kao takvo biti prebačeno u dugoročnu memoriju. Potrebno je da ustanovimo i primijenimo način ispravnog učenja gdje ćemo za relativno kraći vremenski period stići više znanja ukoliko se poslužimo setom određenih, psihološki utemeljenih, metoda za efektivno učenja i pamćenje.

1. KORISTITE KOMBINACIJU RAZLIČITIH IZVORA I METODA PRILIKOM UČENJA

Kao što mnogi od nas gledaju animirane video snimke s recenzijama knjiga i filmova radije nego da samo pročitaju knjigu, na taj način bismo trebali koristiti i različite kombinacije metoda učenja. Možda nemate motivacije da čitate knjigu ili imate sporije vještine čitanja, gledanje videozapisa i animiranih videa s informacijama koje se tiču određene teme pomoći će vam u značajnoj mjeri. Studija iz 2008. godine došla je do sljedećih rezultata: „Što više regionala mozga pohranjuje podatke o određenom subjektu, to je više interkonekcije. Ova redundantnost znači da će studenti imati više mogućnosti da povuku sve te povezane dijelove poda-

taka iz njihovih višestrukih oblasti za skladištenje u mozgu kao odgovor na izvjesno pitanje.“ Postoji mnogo načina na koje možete praktično primijeniti ovo saznanje. Jedna veoma poznata stranica za učenje je Khan akademija, gdje možete gledati videozapise o određenim temama, rješavati testove znanja o istima, kao i pitati ljude u zajednici o nedoumicanima koje ste eventualno imali. Nekoliko drugih primjera integriranja metoda učenja su: korištenje flash kartica, YouTube videa, audio-vježbe, aplikacije kao što je Quizlet, kao i samo razmjenjivanje znanja s prijateljima u biblioteci ili preko društvenih mreža.

PODIJELITE PROCES UČENJA NA DUŽI VREMENSKI PERIOD

2.

Planiranje je ključna komponenta života i svih aktivnosti koje su njegovim sastavnim dijelom, pa tako i učenja u okviru kojeg predstavlja nužnu pretpostavku efikasnosti. Naprimjer, ukoliko imate test u petak, a trenutno je ponedjeljak, onda proširite učenje tokom tih 5 dana. Imat ćete mnogo manje stresa, mnogo manje posla svaki dan i zapravo ćete određeni materijal bolje pamtitи budući da svaki dan radite samo na određenom poglavlju, ostavljajući na taj način više prostora za fokusiranje.

Možda se čini kontraintuitivno, ali je bolje da proučite poglavlje dnevno umjesto pet poglavlja odjednom. Tome svjedoči i činjenica da je zaboravljanje gradiva na kojem smo radili najintenzivnije u prvih nekoliko sati i dana učenja. Procesuiranim podacima potrebno je nešto duže vremena kako bi iz kratkoročne prešli u dugoročnu memoriju. Ista ideja važi i za pisanje eseja i drugih stručnih radova.

3. NAPRAVITE KONEKCIJU IZMEĐU ONOG ŠTO STE TEK NAUČILI I ONOG ŠTO VEĆ ZNATE

Ovaj savjet je od krucijalne važnosti. Kreiranje konekcija između novousvojenih i već akumuliranih znanja pomaže nam da određene koncepte prebacimo u dugoročnu memoriju, pa čak i da ih nikada ne zaboravimo. Pravljenje korelacija i kon-

tekstualizacija izvjesnih znanja opisuju i sam proces na kojem su bazirani različiti apsekti funkciranja našeg mozga, te je, stoga, ovakav način pamćenja efektivna i primjenjiva metoda i prilikom samog procesa učenja.

TESTIRAJTE SAMI SEBE

4.

Ako sami načinite provjeru vlastitog znanja to će rezultirati najmanje dvostrukim benefitom: podići ćete vlastito samopouzdanje ukoliko budete zadovoljni rezultatima, a s druge strane ćete spoznati šta su vaši nedostaci i na čemu je potreban dodat-

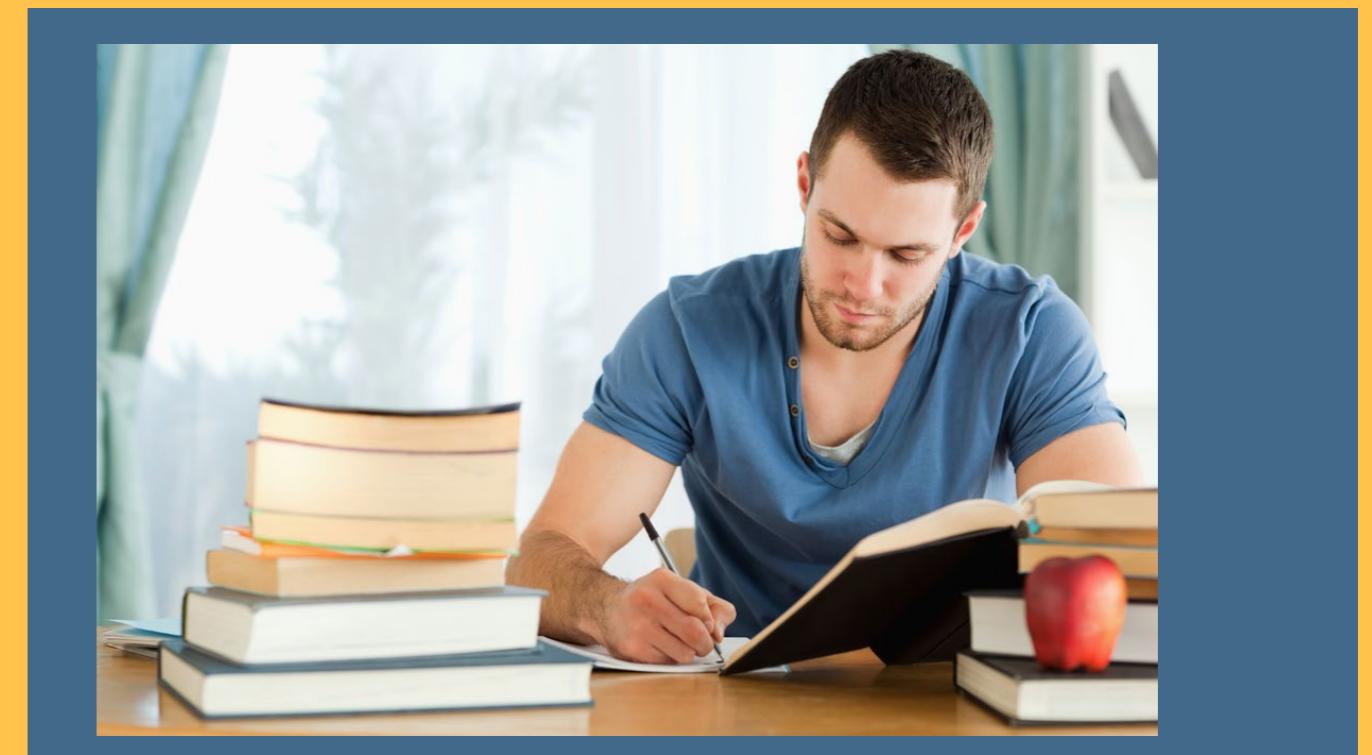

5. PRAVITE PAUZE PRILIKOM UČENJA

Učenje postaje neproduktivno ako se pokušamo fokusirati na određenu temu predugo i upravo je zbog ove činjenice nedjelotvorno ostavljati učenje za posljednji dan ili dva. Prilikom izučavanja izvjesne teme nužno je činiti kraće pauze prilikom kojih je potrebno segmentirati materijal koji planiramo naučiti. Naprimjer, ako jedne noći trebamo pročitati 20 stranica nekog udžbenika, onda ćemo ih podijeliti na dijelove od po 5 stranica, fokusirati se intenzivno na izučavanje svakog dijela, a zatim

napraviti pauzu od 5 minuta između svakog pomenutog segmenta. To omogućava da proces učenja percipirate kao zabavu, a ne da ga smatraste zastrašujućim i mučnim. Dokazano je da će nakon 45 minuta vaš fokus početi opadati, ali nakon pauze od 5 minuta za hodanje, istezanje ili gledanje zabavnog videa, imat ćete dovoljno energije za još 45 minuta učenja. Ova tehnika ima naučno utemeljenje kao „Pomodoro“ tehniku.

Amina Vatreš

ZANIMLJIVOSTI O PRESTIŽNOJ NAGRADI KOJU JE UTEMELJIO „TRGOVAC SMRĆU“

Pripremio: Razim Medinić

Osim što je decembar poznat kao mjesec iščekivanja praznika i novog početka u novoj godini, svi ekonomisti, književnici, mirotvorci i hemičari, fizičari i liječnici s nestrpljenjem ga svake godine očekuju i zbog dodjele najprestižnije svjetske nagrade – nagrade Alfreda Nobela. Nobelova se nagrada dodjeljuje od 10. decembra 1901. godine, kada je dodijeljena u pet kategorija kojima se 1969. pridružila i ekonomija. Danas dobitnike biraju Švedska kraljevska akademija znanosti, Karolinski institut i odbor koji izabere norveški parlament. Alfred Bernhard Nobel rodio se 1833. godine u Švedskoj, ali se ubrzo s ostatkom porodice preselio u Rusiju, gdje je njegov otac posjedovao tvornicu eksploziva. Godine 1864., uslijed detonacije nitroglicerina poginuo je njegov mlađi brat i Alfred tada kreće u potragu za sredstvom sigurnijim od ovoga spoja. Njegova je potraga završila 1867. godine kada je izumio dinamit, spoj koji je kasnije razvijao i zbog kojega je stekao ogromno bogatstvo i ugled. Iako su ga nazivali trgovcem smrti, većinu svoga bogatstva je oporučno namijenio za kreiranje danas najprestižnije svjetske nagrade, koja se dodjeljuje, između ostaloga, i za mir.

U nastavku vam donosimo brojne zanimljivosti vezane uz Nobelovu nagradu i dobitnike iste.

- **1.** Šest laureata odbilo je Nobelovu nagradu, ali su samo dvojica to učinili svojevoljno: Jean-Paul Sartre i Lu Duc Tho. Slavni je književnik smatrao da pisac ne smije dopustiti da postane institucija, dok je vijetnamski premijer odbio podijeliti nagradu za mir s američkim državnim tajnikom Henryjem Kissingerom. Adolf Hitler zabranio je trojici dobitnika da nagradu prihvate: Richardu Kuhnu (hemija, 1938), Adolfu Butenandtu (hemija, 1939) i Gerhardu Domagku (medicina, 1939), a sovjetske su vlasti prisilile Borisa Pasternaka da odbije nagradu za književnost 1958.
- **2.** Ako ste muškarac rođen 28. februara ili 21. maja, velika je vjerovatnost da upravo vi budete jedan od dobitnika u budućnosti. To su, naime, najčešći datumi rođenja laureata Nobelove nagrade.
- **3.** Dvanaest je puta ocjenjivački sud za dodjelu nagrade za medicinu razmatrao nominaciju Sigmunda Freuda za psihanalizu, no, svaki je put nominacija bila odbačena zbog zaključka da psihanaliza nema naučnu vrijednost. Nominacija Mahatme Gandhija razmatrana je četiri puta.
- **4.** Najmlađa je dobitnica Malala Jusufzai iz Pakistana koja je 2014. godine s punih 17 godina dobila Nobelovu nagradu za mir, dok je najstariji dobitnik Leonid Hurwicz koji je, 2007. godine, u trenutku primanja nagrade za ekonomiju, imao 90 godina.
- **5.** Čelnica mijanmarske oporbe Aung San Suu Kyi čekala je dvadeset godina da joj vlasti odobre da ode u Oslo po nagradu koju je dobila 1991. godine. Kineski disident Liu Xiaobo još uvijek čeka da ode po nagradu koju je osvojio 2010. godine jer je u kućnom pritvoru. Njemački pacifist Carl von Ossietzky nikada nije primio nagradu koja mu je dodijeljena 1935. jer je preminuo ne dočekavši da ga nacisti puste po istu.
- **6.** Nagradu za književnost dobilo je 27 pisaca engleskoga jezika, 14 onih koji su pisali na francuskom, 13 na njemačkom i 11 na španjolskom.
- **8.** Razni ocjenjivački sudovi 49 su puta zaključili da nagradu ne zaslužuje niko. Nagrada za mir 19 je puta ostala nedodijeljena, posljednji put 1972. godine.
- **10.** Dobitnica nagrade bilo je 49, uključujući Marie Curie koja ju je dobila dvaput, dok je dobitnika dosad bilo 822. Samo je jedna žena dobila nagradu za ekonomiju, dok su nagradu za fiziku dobile dvije žene.
- **12.** 1350 ljudi svake je godine pozvano na svečani banket u čast dobitnika koji se svake godine održava u gradskoj vijećnici u Stockholm. Na prvom je banketu bilo 113 ljudi.
- **9.** Pedeset godina mora proći od rasprave o kandidatima do obznanjivanja javnosti njihovih imena kako bi se izbjeglo lobiranje.
- **11.** Samo živi ljudi smiju biti nominirani za Nobelovu nagradu. Dobitnici Nobelove nagrade za mir Dag Hammarskjöld i Nobelove nagrade za književnost Erik Axel Karlfeldt svejedno su posthumno nagrađeni jer su umrli u razdoblju između nominacije i proglašenja dobitnika. Od 1974. ni to više nije dopušteno. Godine 2011. je Nobelova nagrada, ipak, dodijeljena jednom pokojniku. Kad je Odbor priopćio da bi Nobelovu nagradu za medicinu trebao dobiti Ralph Steinman, nije znao da je dobitnik umro tri dana ranije. U ovom je slučaju napravljena iznimka, a Steinmanovi su nasljednici kasnije primili nagradu.

14. Osvajanje Nobelove nagrade smatra se tradicijom obitelji Curie. Naime, Pierre Curie i njegova supruga Marie Curie 1903. godine bili su dobitnici Nobelove nagrade za fiziku. Marie Curie je ujedno i prva žena dobitnica ove prestižne nagrade. Ona je kasnije ponovo dobila i Nobelovu nagradu za hemiju, 1911. godine. Kćerka Marie Curie, Irene Joliot Curie, i njen suprug Frederic Joliot dobitnici su Nobelove nagrade za hemiju 1935. godine. Irenina sestra Eve Curie udala se za Henryja Richardsona Labouissea koji je 1965. godine nagrađen Nobelovom nagradom za mir.

16. Najviše je Nobelovih nagrada u sve tri naučne discipline osvojio SAD: 43% svih nagrada za fiziku, hemiju i medicinu otišlo je Amerikanima. Na drugom su mjestu u fizici i hemiji Nijemci, na trećem Britanci, dok je u medicini ovaj poredak obrnut. Na četvrtom je mjestu u sve tri kombinacije Francuska.

18. Dobitnici sa naših prostora su Ivo Andrić, Lavoslav Ružička i Vladimir Prelog

13. Dobitnici nagrade dobijaju 2 miliona KM, a ako ih je više u određenoj kategoriji, iznos se dijeli na jednake dijelove. Za cijelokupan dobitak najveću šansu imaju kandidati u kategoriji književnosti jer je u toj skupini samo jedan dobitnik bio proglašen čak 104 puta.

15. Rekordan broj nominacija za Nobelovu nagradu za mir bio je 2013. kada je bilo 259 kandidata, među kojima i 50 organizacija.

17. Prosječna je starost dobitnika nagrade za ekonomiju 67 godina, što je ujedno i najveća prosječna dob, dok su najmlađi dobitnici nagrade za fiziku koji u prosjeku imaju 55 godina.

•
•
•
•
•
•
•
•
•
•

Izuzetno zalaganje i izvanredni rezultati u okviru obrazovanja i vannastavnih aktivnosti, kao i predanost volonterskom angažmanu u okviru Fondacije Hastor stipendistkinji Dini Osmanović su donijeli titulu stipendistice mjeseca u ruke.

Dina Osmanović je entuzijastična i požrtvovana stipendistkinja koja dolazi iz Kalesije. Trenutno pohađa treću godinu Fakulteta za inženjeringu i prirodne nauke, smjer Genetika i bioinženjering na Međunarodnom univerzitetu Burch. Posljednju godinu studija okončava uspješno, ostvarivši ukupni prosjek 9.8 na prvom ciklusu studija.

Posljednjih nekoliko godina Dina je bila dijelom mnogih nevladinih organizacija i projekata. Između ostalog, bila je koordinator projekta „Podignite svoj glas“, koji je za cilj imao podizanje svijesti mladih o učeštu u razvoju lokalne zajednice. Također, ova naša stipendistkinja volontira u okviru nekoliko organizacija, vodeći se ciljevima istih, te smatrajući da na taj način čine prvi korak prema promjeni stanja bosanskohercegovačkog društva. Volontirala je u okviru Crvenog križa, gdje je bila volonter na projektima kao što su darivanje krvi i kućne skrbi za starije osobe. U okviru volonterskog angažmana u Fondaciji, svakog mjeseca marljivo radi u administraciji pomažući studentima u volonterskom radu, te unapređujući vlastitu ličnost. U fondaciji Izvor nade je bila dio projektnog tima koji je pisao projektne prijave, aplicirao na različite grantove, a zatim, kad bi sredstva bila odobrena, provodio različite projekte.

Također, Dina je dio organizacionog odbora Međunarodnog povjerenstva za medicinsko i biološko inženjerstvo. To je uloga koju je dobila kao

član Društva medicinskog i biološkog inženjerstva Bosne i Hercegovine na temelju procjene njene osobnosti i prethodnog rada.

Stipendistom Fondacije Hastor postala je 2015. godine i ne krije svoje zadovoljstvo tom činjenicom. „Fondacija Hastor pruža neizmjernu podršku svojim stipendistima tokom školovanja. Nakon prve godine stipendiranja, dolaskom u Sarajevo postala sam mentor grupi srednjoškolaca. Kao volonter Fondacije pomagala sam im u školskim obavezama i trudila se da im približim teme koje smo zajednički obrađivali. Te godine stekla sam nove prijatelje koji su sada skoro svi studenti i na koje sam jako ponosna. Ovakav način stvaranja doživotnih prijateljstava i međusobnog upoznavanja mladih ljudi je jedna od najpozitivnijih stvari vezanih za Fondaciju Hastor. Od ove godine postala sam član administrativnog tima, naučila važnu lekciju o radu u timu, o komunikaciji i procesu prilagođavanja.“

Sebe smatra dobrim vođom, ali u isto vrijeme kaže da je dobar timski radnik, te da tako dobro funkcioniše radeći u timu. Slobodno vrijeme najviše voli provoditi u društvu porodice i prijatelja. Pored toga, posebnu pažnju posvećuje naučnoistraživačkom radu, te kako voli čitati knjige.

Kada je riječ o planovima za budućnost, Dina ističe kako joj je želja da upiše master studij iz genetike ili molekularne biologije, u kojoj se, kako kaže, vidi u budućnosti i čemu bi se maksimalno posvetila. Poznavajući Dinu, ne sumnjamo da će se njene želje i planovi ostvariti, te joj od srca želimo puno sreće u nastavku školovanja!

Dina
Osmanović

Maida Husnić

Međunarodno značajni datumi istovremeno predstavljaju i svojevrsne prilike da se javnost educira o pitanjima od javnog interesa, da se mobilizira politička volja, ali i sami resursi za rješavanje problema na globalnom nivou, a mnogi od njih su prevashodno u funkciji proslave i podsjećanja na najznačajnija dostignuća čovječanstva.

Govoreći u tom kontekstu, u okviru dolazećeg mjeseca jula izdvajamo sljedeće datume:

06.JULI- MEĐUNARODNI DAN ZADRUGA/KOLEKTIVA

U vrijeme kada se nejednakost dohotka u svijetu rapidno povećava, dobro je podsjetiti da rješenja za takve vrste nejednakosti, ipak, postoje. Među potencijalnim rješenjima je elementarni model kooperacije budući da u svojoj srži sadrži aspekte održivog razvoja, te je pri tome zasnovan na etičkim vrijednostima i principima.

Međunarodni dan zadruga godišnja je proslava zadružnog pokreta koji se održava prve subote u julu još od davne 1923. godine. Cilj pomenute proslave je povećanje svijesti o značaju zadruga, a sam događaj apostrofira doprinos zadružnog pokreta u rješavanju krucijanih problema kojima se bave Ujedinjeni narodi, te jačanje i proširenje partnerstava između međunarodnog zadružnog pokreta i drugih relevantnih aktera.

15.JULI- SVJETSKI DAN MLADIH

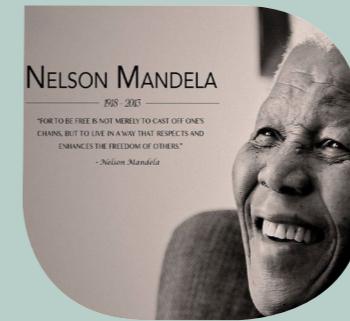
Danas je u svijetu 1,2 milijarde mladih u dobi od 15 do 24 godine, što čini 16 posto svjetske populacije. Aktivno angažovanje mladih u domenu doprinosa održivom razvoju od ključnog je značaja za postizanje održivih, inkluzivnih i stabilnih društava, kao i za sprečavanje najgorih prijetnji i izazova održivom razvoju, uključujući i posljedice klimatskih promjena, nezaposlenosti, siromaštva, rodne nejednakosti, sukoba i migracija. Međutim, za razliku od odraslih, za mlade ljudje je skoro tri puta vjerovatnije da će biti nezaposleni i stalno izloženi slabijem kvalitetu radnih mjesta, većim nejednakostima na tržištu rada, te dužim i nesigurnijim prijelazima iz škole na posao. Osim toga, žene su i dalje sklonije tome da budu nedovoljno zaposlene i nedovoljno plaćene, te da obavljaju poslove sa skraćenim radnim vremenom ili da rade po privremenim ugovorima.

juli

18.JULI- DAN SJECANJA NA NELSONA MANDELU

Nelson Mandela je svoj život posvetio službi čovječanstvu - kao zagovornik borbe za ljudska prava, međunarodni mirotvorac i prvi demokratski izabrani predsjednik slobodne Južne Afrike. Mendeline vrijednosti i njegovu posvećenost službi čovječanstvu UN je prepoznao 2009. godine kada je Generalna skupština donijela Rezoluciju kojom je proglašila 18. juli Danom sjećanja na njega. Neprikosnoven je njegov konzistentni doprinos rješavanju sukoba, rasnim odnosima, promociji i zaštiti ljudskih prava, pomirjenju i poštivanju različitosti, rodnog ravnopravnosti, pravima djece i drugih ranjivih grupa, borbi protiv siromaštva, kao i promoviranju socijalne pravde. Rezolucija priznaje njegov doprinos međunarodnoj borbi za demokratiju i promoviranju kulture pacifizma širom svijeta. Svako od nas ima sposobnost i odgovornost da promijeni svijet nabolje! Dan Mendele je prilika da svi preduzmu individualnu akciju, te da na taj način podstaknu promjene.

30.JULI- MEĐUNARODNI DAN PRIJATELJSTVA

Općepoznata je činjenica da se danas svijet suočava s mnogim izazovima, krizama i različitostima, kao što su siromaštvo, nasilje i kršenje ljudskih prava, a koji podrivaju mir, sigurnost, razvoj i društveni sklad među različitim nacijama i narodima. Kako bismo se na adekvatan način suočili s pomenutim problemima i izazovima, njihovi bazični uzroci moraju se rješavati posredstvom promicanja i obrane zajedničkog duha ljudske solidarnosti koji poprima mnoge oblike od kojih je najjednostavniji i najučinkovitiji – prijateljstvo.

Izgradnjom prijateljskih odnosa i razvijanjem čvrstih veza povjerenja možemo doprinijeti temeljnim promjenama koje su nužne za postizanje permanentne stabilnosti i uspostavljanje sigurnosne mreže koja će nas zaštititi i stvoriti tendenciju za jednim boljim svijetom u kojem su svi ujedinjeni u težnji ka većem dobru, dobru svih naroda.

28.JULI- SVJETSKI DAN HEPATITISA

Svjetski dan hepatitisa prilika je da se uradi nešto više na pojačanju, kako nacionalnih, tako i međunarodnih naporu na planu borbe protiv hepatitisa, te da se u skladu s tim ohrabri i podstakne angažman pojedinaca, organizacija i javnosti i istakne potreba za većim globalnim odgovorom na ovaj problem, kako je i navedeno u Izvještaju Svjetske zdravstvene organizacije o hepatitisu za 2017. godinu. Ovaj datum je izabran za obilježavanje Svjetskog dana hepatitisa budući da je tog dana rođen nobelovac, doktor Baruh Blumberg, koji je otkrio virus hepatitisa B (HBV) i razvio dijagnostički test i vakcinu za pomenuti virus.

30.JULI- SVJETSKI DAN BORBE PROTIV TRGOVINE LJUDIMA

Trgovina ljudima je zločin koji uključuje iskorištanje žena, djece i muškarca u brojne neetične svrhe, uključujući prisilni rad i primoravanje na prostituciju. Međunarodna organizacija rada procjenjuje da su 21 milion ljudi žrtve prisilnog rada širom svijeta. Ova procjena uključuje i žrtve trgovine ljudima radi radne i seksualne eksploracije. Iako ne postoje precizni podaci, procjene podrazumijevaju da trenutno u svijetu postoje milioni žrtava trgovine ljudima.

Svaka zemlja na svijetu je pogodena trgovinom ljudima, bilo kao zemlja porijekla, tranzita ili destinacije za žrtve. Djeca čine gotovo trećinu ukupnog broja žrtava trgovine ljudima širom svijeta, a 30. juli je ustanovljen kao dan podsjećanja na nužnost borbe protiv ovog stravičnog globalnog fenomena.

: Fotografije Vedada Huseinbašića

Jasmina Aletić, Fojnica

Visoka škola CEPS - Centar za poslovne studije, Kiseljak

Aktivan sam volonter Crvenog križa i tako smo jedan mjesec organizovali prikupljanje životnih potrepština za migrante u BiH. Jedan paket smo postavili i u Osnovnu školu Muhsin Rizvić, gdje moja kolegica Hasija Huseinbašić i ja održavamo volonterske sate sa našim stipendistima. Vraćajući se sa pauze pažnju su nam privukli mališani koji kupe dva slatkiša i tako jedan ostave za svoje drugove migrante, a jedan za sebe. Pitala sam naše volontere da li žele da se uključe u ovu akciju, na što sam dobila pozitivan odgovor. Tako smo u toku volontiranja prikupili nešto svog novca i kupili osnovne životne potrepštine. Na moju veliku radost tu se naši stipendisti nisu zaustavili, svako od njih je skupio barem po jednu kesu odjeće i donio u Crveni križ naredni dan. Također, neki od njih su sa zadovoljstvom ostali da razvrstamo odjeću i pakete sa hranom. Poslije toga su mi se svi zahvalili što sam ih podsjetila da mogu učestvovati u toj akciji. Bilo je tu vrlo emotivnih razgovora gdje su nam potekle i suze radosnice. Meni, kao volonteru Crvenog križa, bilo je zadovoljstvo i iznimna čast predstaviti našu Fondaciju Hastor i naše stipendiste. Tu sam im i ja spomenula da me Fondacija naučila da pomažem drugima, jer samo tako možemo istinski biti sretni.

BROJAČ VOLONTERSKIH SATI

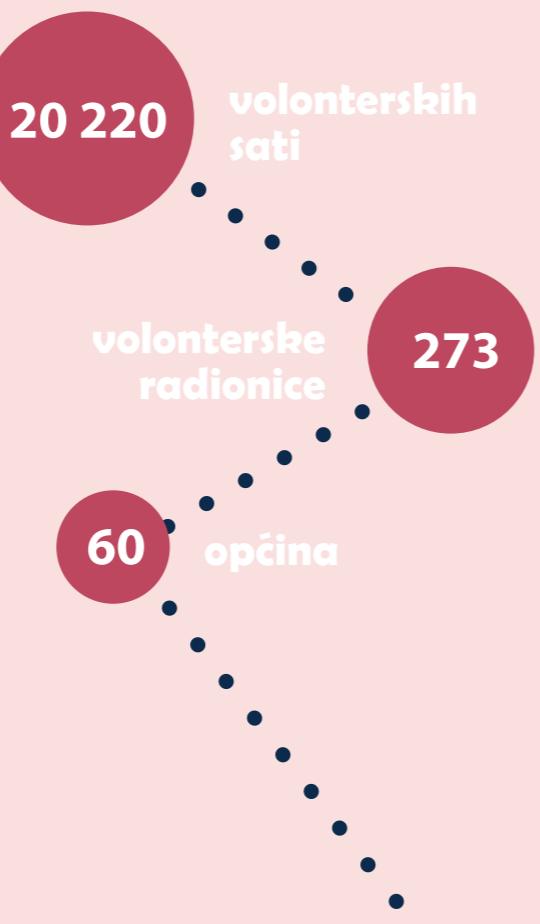
BROJAČ VOLONTERSKIH SATI

Na osnovu baze podataka utvrđeno je da su stipendisti i volonteri Fondacije Hastor u proteklom mjesecu zabilježili 20 220 volonterskih sati. Kao i do sada, najveći broj volonterskih sati ostvaren je na volonterskim sastancima naših stipendista – studenata, srednjoškolaca i osnovaca na 273 volonterske radionice u 60 općina širom Bosne i Hercegovine. Ovoj velikoj brojci doprinosi i volonterski angažman naših studenata koji volontiraju u administraciji, redakciji i prevodilačkom timu Fondacije Hastor, kao i angažman stipendista koji rade na razvoju i održavanju aplikacije Fondacije Hastor i naše web-stranice. Obavezna tema o kojoj su naši stipendisti diskutovali na svojim volonterskim druženjima proteklog mjeseca je „Osnove pružanja prve pomoći“.

Pored obavezne teme, stipendisti su obrađivali i druge interesantne teme, a naši studenti su dio volonterskih sati odvojili kako bi pomogli mlađim stipendistima da što bolje savladaju školsko gradivo.

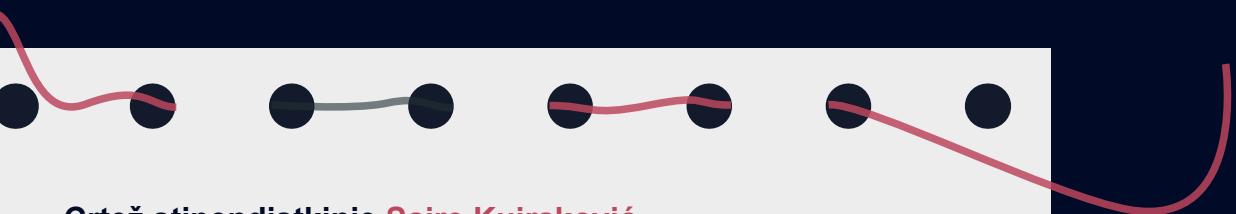
Neke od najzanimljivijih tema:

- Moje zanimanje sutra
 - Reciklirajmo- pretvaranje otpada u korisne stvari savremenog doba
 - Odgovornost prema sebi i drugima
 - Smijeh je lijek
 - Kulturna baština Bosne i Hercegovine
 - Boravak u prirodi, odvojiti se od interneta, tv, mobitela, te se opustiti i zahvaliti se prirodi na daru – miru
 - Alternativna medicina
 - Kako se prave prezentacije u PowerPointu?
 - Problemi moga grada
 - Must see in BiH
 - Odnos između roditelja i djece nekad i sad
 - Obuj moje cipele

Općine u kojima su u proteklom mjesecu održane volonterske radionice:

**Crtež stipendistkinje Saire Kujraković
(8. razred Osnovne škole „Hasan Kikić“, Gradačac)**

